

Bolesław Ginter, Barbara Drobniewicz

Deir El-Bahari (Egipt). Stanowiska 20 i 21

Informator Archeologiczny : badania 9, 312-313

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

częściowo Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze, częściowo rząd egipski. Piętnasty sezon badań. Świątynia z okresu XVIII dynastii.

Sezon 1975 pozwolił ustalić położenie bloków inskrybowanych i opatrzonych reliefem południowej ściany III tarasu, co umożliwi ostateczną rekonstrukcję tej partii świątyni. Dokonano również dużego postępu w badaniach nad architrawami III tarasu. Przygotowano w ten sposób opracowanie naukowe do realizacji w roku 1976 przez ekipę P.P. PKZ. Sporządzono dokumentację ścian ptolemejskich części sanktuarium głównego oraz dalsze fragmenty ściany południowej górnego dziedzińca. Rozpoczęto też prace zabezpieczające przy ścianie północnej kolumny.

Zespół egiptologów kontynuował opracowywanie zabytków wydobytych w sezonie 1970/71 z grobu Bab-al Gussus, oraz opracowywanie naczyń alabastrowych znalezionych w sezonie 1973/74. Poszukując półki skalnej nad świątynią Totmesa III oraz leżącą poniżej świątynią Mentuhotepa odkryto atelier perukarza. Zawierało ono peruki, składniki chemiczne i sprzęt używany do wykonywania peruk.

DEIR EL-BAHARI /Egipt/
Stanowiska 20 i 21

Instytut Archeologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Badania prowadzili dr hab. Bolesław Ginter i mgr Barbara Drobniewicz. Finansował Rząd Arabskiej Republiki Egiptu i częściowo UJ. Drugi sezon badań. Stanowiska z różnych okresów paleolitu i zapewne neolitu.

Kontynuowano badania prahistorycznych stanowisk w rejonie kotliny Deir el-Bahari, rozpoczęte w sezonie 1973/74. Liczba odkrytych w tym rejonie stanowisk wzrosła obecnie do około 30. Prace skoncentrowano na dwóch stanowiskach nr 20 i 21, usytuowanych w części Gebła Tebańskiego okalającego od północy i północnego wschodu centralną partię kotliny.

Stanowisko 21.

Położone jest na najwyższej w tej partii Gebła płaszczyźnie zrównania Masywu Tebańskiego, na wysokości nieco powyżej 240 m n.p.m. i około 150 m powyżej dennej partii kotliny Deir el-Bahari. Wyeksplorowano w przybliżeniu połowę jednego ze skupisk materiału krzemien-

nego w obrębie stanowiska, stosując metodę zbierania artefaktów z powierzchni w ramach narzuconej siatki metrowej. Uzyskano w ten sposób kilka tysięcy wyrobów krzemiennych, wśród których można wyróżnić trzy wyraźnie uchwytnie serie różniące się między sobą zarówno morfologią i techniką, jak też stopniem spatynowania. Seria pierwsza, najliczniejsza, obejmuje bardzo liczne rdzenie lewaluaskie różnych typów /do odłupków, wiórów i ostrzy/, odłupki z formowania tych rdzeni, odłupki lewaluaskie, także nieliczne wióry i ostrza. Towarzyszą im pojedyncze krążkowate rdzenie mustierskie, a także specyficzne rdzenie bez zaprawy. Uzupełniają kolekcję narzędzia retuszowane, głównie różne rodzaje zgrzebeł. Unikalnym znaleziskiem jest narzędzie z obustronnym retuszem powierzchniowym. Wyroby tej serii spatynowane są na kolor ciemnobrunatny, głęboko penetrującą patyną pustynną. Reprezentują one paleolit środkowy. Seria druga grupuje rdzenie jednopiętowe wiórowe, na ogół z płaskimi, dość szerokimi odłupkami, wióry z eksploatacji tych rdzeni i odłupki z ich zaprawy. Występują także nieliczne narzędzia o charakterze pracownianym. Wyroby spatynowane na kolor jasnobrunatny. Serię tę łączyć można z bliżej nieokreśloną, lecz zapewne niezbyt wczesną fazą paleolitu górnego. Wyroby trzeciej serii, niezbyt liczne, ograniczają się do rdzeni z reguły przerabianych z form starszych, środkowo- i górnopaleolitycznych, odłupków i niezbyt regularnych wiórów oddzielanych z tych rdzeni, oraz rzadko występujących odpadków charakterystycznych rdzeni. Z wyjątkiem starszych powierzchni przemysłowych - są one całkowicie niespatynowane. Serię tę zaliczyć można do schyłku paleolitu lub do neolitu. Skupienie jako całość należy interpretować jako wielookresową pracownię krzemieniarską.

Stanowisko 20.

Położone jest w utworach stokowych Gebła, na wysokości 2,2 - 2,3 m n.p.m. Wyeksplorowano powierzchniowo jedynie wyroby całkowicie niespatynowane, stanowiące część czystego, zwarte go zespołu krzemiennego, ograniczając teren badań do 40 m². Uzyskany inwentarz składa się z paru słabo zaprawionych odłupki, kilkudziesięciu rdzeni głównie wiórowych, jednopiętowych, oraz kilkuset wiórów i ich fragmentów, przy nieco mniejszym udziale odłupków. Do produkcji wymienionych wyrobów używano głównie płaskich, deskowatych konkrecji krzemiennych, co umożliwiało uzyskiwanie stosunkowo wąskich, długich wiórów niemal bez stosowania zaprawy poprzedzającej etap rdzeniowania. Inwentarz jako całość nie posiada analogii wśród znanych zespołów z terenu Egiptu i tylko w przybliżeniu może być datowany na schyłek paleolitu lub ewentualnie neolit. Podobnie jak stanowisko 21 reprezentuje pracownię krzemieniarską, związaną z eksploatacją bardzo bogatych złóż miejscowych krzemieni występujących w wapieniach Masywu Tebańskiego.